

APSTIPRINĀTS
ar Izglītības un zinātnes ministrijas
2006.gada 21.jūnija
rīkojumu Nr. 510

PROFESIJAS STANDARTS

Reģistrācijas numurs

Profesija

Transportlīdzekļu skārdnieks

Kvalifikācijas līmenis

3

Nodarbinātības apraksts

Transportlīdzekļu skārdnieks veic transportlīdzekļu, transportlīdzekļu sastāvu, traktortehnikas (turpmāk transportlīdzekļu) virsbūvju, kabīņu, furgonu, vagonu (turpmāk virsbūvju), kā arī to sastāvdaļu nomaiņu, remontu, restaurāciju un krāsošanas pirmssagatavošanas darbus. Transportlīdzekļu skārdnieks strādā organizācijās un uzņēmumos, kuros transportlīdzekļiem veic tehniskās apkopes un remontu, vai kuri specializējas virsbūvju remontdarbu izpildē.

Pienākumi un uzdevumi

Pienākumi	Uzdevumi
1. Novērtēt remontējamās virsbūves tehnisko stāvokli.	1.1. Novērtēt remontējamās virsbūves tehnisko stāvokli vizuāli, veikt mērījumus. 1.2. Noteikt darbus, kuri attiecināmi uz virsbūves vai citu remontējamo transportlīdzekļu sastāvdaļu remontu, saskaņā ar darba uzdevumu. 1.3. Noteikt kuras detaļas, mezgli vai agregāti jādemontē, jānomaina vai jāremontē. 1.4. Noteikt transportlīdzekļa sastāvdaļu demontāžas secību. 1.5. Novērtēt maināmo mezglu un detaļu atbalsta un stiprinājuma virsmas. 1.6. Noteikt atjaunojamās virsmas. 1.7. Veikt remontam nepieciešamā darba apjoma, nomaināmo vai atjaunojamo detaļu, mezglu, agregātu un materiālu izmaksu aprēķinu, pamatojot remonta darbu ietilpību pēc normatīviem. 1.8. Aizpildīt darba uzskaites dokumentāciju. 1.9. Sastādīt remontdarbu tāmi.
2. Organizēt darba vietu darba uzdevuma veikšanai.	2.1. Izvēlēties nepieciešamos darba rīkus, instrumentus, iekārtas un palīgierīces. 2.2. Sagatavot darba vietu atbilstoši veicamo darbu paņēmienam un apjomam. 2.3. Pārbaudīt, atbilstoši darba drošības noteikumiem, izmantojamo iekārtu stiprinājumus, palīgierīces, instrumentus, kontroles un drošības sistēmas. 2.4. Sagatavot individuālos un kolektīvos darba drošības līdzekļus. 2.5. Novietot bojāto transportlīdzekli virsbūves remonta izpildes darba vietā. 2.6. Pievienot vai pieslēgt enerģijas avotam nepieciešamās palīgiekārtas. 2.7. Atvienot vai atslēgt no enerģijas avota nepieciešamās palīgiekārtas pēc darba pabeigšanas. 2.8. Sakārtot darba vietu pēc darba pabeigšanas atbilstoši iekšējās kārtības noteikumiem. 2.9. Sniegt priekšlikumus iekārtu un specializēto instrumentu modernizācijai.
3. Veikt transportlīdzekļa virsbūves remontdarbus.	3.1. Izmērīt virsbūves deformāciju lielumu un virzienu. 3.2. Sastādīt deformāciju shēmas un izmēru kartes. 3.3. Izvēlēties virsbūves deformāciju novēršanas tehnoloģiju. 3.4. Izvēlēties nepieciešamos mērinstrumentus, instrumentus, standus un stiepšanas ierīces. 3.5. Noteikt darba operāciju secību. 3.6. Veikt nepieciešamo mezglu, detaļu demontāžu. 3.7. Izpildīt sagatavošanas darbus transportlīdzekļa virsbūves deformāciju novēršanai: 3.7.1. veikt salona maskēšanu, 3.7.2. atbrīvot virsbūves deformētās un stiprinājumu fiksēšanas vietas no traucējošām detaļām un mezgliem. 3.8. Aizsargāt salonu, stiklojumu, riepas, dekoratīvās diskus un tamlīdzīgi. 3.9. Novērst virsbūves deformācijas. 3.10. Atjaunot virsbūves bāzes izmērus, karkasa ģeometrijas parametrus.

	<p>3.11. Atjaunot virsbūves bojāto skārda detaļu virsmu formas (pielietojot atslēdznieka rokas instrumentus, kā arī detaļas alvojot, špaktelējot).</p> <p>3.12. Pielaikot nomaināmās jaunās detaļas, veikt to pagaidu uzstādīšanu.</p> <p>3.13. Uzstādīt noņemtās detaļas, mezglus un agregātus.</p>
4. Pārbaudīt darba kvalitāti.	<p>4.1. Veikt virsbūves kontrolmērījumus, atbilstoši automobiļu izgatavotāju prasībām.</p> <p>4.2. Pārbaudīt virsbūves remontētās virsmas kvalitāti.</p> <p>4.3. Pārbaudīt uzstādīto blakus detaļu spraugu lielumu.</p> <p>4.4. Pārbaudīt uzstādīto blakus detaļu virsmas, „sadrupunktu” sakritību.</p> <p>4.5. Pārbaudīt pretkorozijas un blīvmateriālu pielietošanu.</p>
5. Ievērot darba drošības, ugunsdrošības, elektrodrošības un vides aizsardzības noteikumus.	<p>5.1. Izpildīt ievadinstrukcijā un instrukcijā darba vietā saņemtos norādījumus un izpildīt visus ar darba drošību, ugunsdrošību un elektrodrošību saistītos noteikumus.</p> <p>5.2. Pielietot darba procesā tikai atbilstošu palīgaprīkojumu, instrumentus, darbagaldus un standus.</p> <p>5.3. Lietot individuālos aizsardzības līdzekļus.</p> <p>5.4. Sniegt pirmo palīdzību.</p> <p>5.5. Pielietot ugunsdzēsšanas ierīces darba vietā.</p> <p>5.6. Pieslēgt un izslēgt elektrisko strāvu vai saspiesta gaisa padevi darba vietā atbilstoši darba drošības prasībām.</p> <p>5.7. Izpildīt darba drošības, elektrodrošības un ugunsdrošības noteikumus strādājot ar metināšanas aparātiem un to aprīkojumu, mehāniskajiem rokas instrumentiem vai stacionāriem darbagaldiem.</p> <p>5.8. Ievērot personīgās higiēnas prasības.</p> <p>5.9. Ievērot viegli uzliesmojošu vielu lietošanas un glabāšanas noteikumus.</p> <p>5.10. Ievērot normatīvo aktu prasības vides aizsardzībā.</p> <p>5.11. Utilizēt sabojātās detaļas, izmantoto materiālu atgriezumus atbilstoši vides aizsardzības prasībām.</p>

Īpašie faktori, kas raksturo darba vidi

<p>Psiholoģiskie un emocionālie faktori – spēja saglabāt psiholoģisko līdzsvarotību sarunās ar klientu.</p> <p>Organizatoriskie – darbs patstāvīg, dabrs komandā,</p> <p>Fiziskie – . meteoroloģisko laika apstākļu ietekme (lietus, sniegs, vējš, saules iedarbība); krasas temperatūru izmaiņas rudenī, ziemā un pavasarī; apgaismes sistēmu iedarbība; skaņu signālu iedarbība; transportlīdzekļu dažādu izraisīto trokšņu, vibrāciju ietekme; elektriskā loka starojuma izraisītā ietekme; remontdarbu procesa putekļu ietekme.</p> <p>Ķīmiskie - . ransportlīdzekļu iekšdedzes dzinēju izplūdes gāzu iedarbība; eļļu un smērvielu iedarbība; varbūtējs kontakts ar sērskābi, kā arī AKB uzlādēšanas procesā izdalītajiem tvaikiem; benzīna, dīzeļdegvielas un dabas gāzes iedarbība; dzieses un bremžu šķidrums iedarbība; krāsmateriālu izgarojumu kaitīga ietekme; metināšanas aerosolu kaitīga ietekme.</p>

Īpašas prasības uzdevumu veikšanai

<p>A- II. kvalifikācijas grupa elektrodrošībā.</p> <p>Atsevišķu darbu veikšanai nepieciešama metinātāja kvalifikācija.</p>
--

Prasmes

Speciālās prasmes profesijā	Kopējās prasmes nozarē	Vispārējās prasmes / spējas
<ul style="list-style-type: none"> • Novērtēt virsbūves konstrukcijas deformācijas. • Novērtēt virsbūves konstrukcijas deformācijas. • Novērtēt virsmas formas kvalitāti. • Izvēlēties optimālāko tehnoloģisko risinājumu remontdarbu izpildei. • Noņemt un uzstādīt transportlīdzekļu detaļas, mezglus un iekārtas. • Veikt virsbūves ģeometrisku izmēru noteikšanu izmantojot mērierīces. • Izgatavot vienkāršas detaļas no lokšņu tērauda. • Pielietot nepieciešamos konstrukciju materiālus. • Veidot metāla virsmas formu (metālu savelkot un izstiepjot un pielietojot citas tehnoloģijas). • Metināt ar elektrisko loku. • Griez un metināt ar gāzi. • Izmantot transportlīdzekļu virsbūves remonta iekārtas, palīgierīces, pacelējus. • Izmantot salāgojumu pielaižu un sēžu sistēmas, standartus. • Pielietot pretkorozijas, blīvmateriālus un trokšņu izolācijas materiālus. • Pielietot virsbūvju remontā nepieciešamos tehniskos šķidrumus un ķīmiskās vielas. • Strādāt ar hidrauliskajām presēm un cilindriem. • Remontēt plastmasas izstrādājumus. • Lietot datoru un izmantot speciālās virsbūvju remonta datu programmas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Izpildīt atslēdznieka darbus. • Izpildīt transportlīdzekļu montāžas un demontāžas darbus. • Pielietot rokas pneimatiskos, elektriskos instrumentus. • Pielietot atslēdznieka rokas instrumentus, iekārtas, palīgierīces. • Pielietot mērinstrumentus. • Lasīt kopsalikuma, darba rasējumus, montāžas shēmas • Strādāt ar tehnisko literatūru. • Zīmēt skices. • Ievērot darba drošības noteikumus. • Ievērot ugunsdrošības noteikumus. • Ievērot elektrodrošības noteikumus. • Ievērot vides aizsardzības noteikumus. • Sniegt pirmo palīdzību. 	<ul style="list-style-type: none"> • Strādāt komandā un patstāvīgi. • Atbildēt par darba rezultātu. • Atrast nepieciešamo informāciju tehniskajā literatūrā, rokasgrāmatās vai internetā. • Komunicēties ar darba kolēģiem, klientiem. • Veicināt uzņēmuma tēla veidošanu. • Strādāt ar datortehniku. • Pārzināt tehnisko līdzekļu iespējas, kas nepieciešamas darba organizācijai un izpildei. • Ievērot profesionālo ētiku. • Pašizglītoties. • Izpildīt standartizēto darbu operācijas atbilstoši normatīviem. • Ievērot darba disciplīnu.

Zināšanas

Zināšanas	Zināšanu līmenis		
	Priekšstats	Izpratne	Pielietošana
Svešvaloda: (sarunu valoda, profesionālā terminoloģija).			
Ķīmija (transportlīdzekļos pielietojamās neorganiskās un organiskās vielas, to iespējamās ķīmiskās reakcijas remontdarbu izpildes laikā).			
Fizika (mehānika, termodinamika, gāzu, šķidrumu un cietvielu īpašības, elektrodinamika, elektriskā strāva vielās).			

Ģeometriskie (garuma, laukuma, tilpuma, leņķu) un algebriskie (daudzuma, procentu, proporciju) aprēķini.			
Profesionālā saskarsme			
Datoru lietošana			
Uzņēmējdarbības pamati.			
Darba plānošanas un organizācijas pamati.			
Darba drošība, ugunsdrošība, elektrodrošība.			
Vides aizsardzības pamati.			
Materiālu mācība (metāli, plastmasas, tehniskie šķidrums, naftas produkti, pretkorozijas un trokšņu izolācijas materiāli).			
Rasēšana.			
Tehniskās mehānikas pamati.			
Transporta līdzekļu uzbūve.			
Transporta līdzekļu tehniskā apkope.			
Transporta līdzekļu remonts.			
Automobiļa virsbūves remonta tehnoloģija.			
Virsbūvju remontā izmantojamās iekārtas, to uzbūve, pielietojums.			
Pielaižu un sēžas.			
Tehniskie mērījumi.			
Plastmasas detaļu remonts.			
Atslēdznieka rokas instrumenti, iekārtas, palīgierīces.			
Atslēdznieku darbu tehnoloģija			
Metināšanas iekārtas, aparatūra un aprīkojums.			
Metināšanas darbu tehnoloģija			
Elektrotehnikas pamati			
Pirmā palīdzība			

Transportlīdzekļu skārdnieks profesijas standarta izstrādes darba grupa:

- A.Troicis Rīgas auto servisa direktora vietnieks ražošanas jautājumos;
- Dr. E.Cēders RTU Transporta un mašīnzinību fakultātes docents;
- A.Vanhanens SIA „Veģu auto” direktors.

Konsultanti:

- G.Gailis Servisa „Mazda” direktors;
- K.Ūdris SIA „Ūdris un Co” direktors;
- J. Naglis A/S „Auto-Remonts” valdes priekšsēdētājs;
- A.Rokjānis A/S „Auto-Remonts” tehniskais konsultants;
- A.Akmens LLU, TF, Spēkratu institūta docents.

Transportlīdzekļu skārdnieks profesijas standarta eksperti:

- J.Vēršāns Sauszemes transportlīdzekļu zvērināto ekspertu Latvijas nacionālā asociācijas autotehniskais eksperts;
- K.Vārtukapteinis LLU TF dekāns;
- G.Dortāns V/A „Rīgas Motormuzejs” galvenais restaurators, LAK ATB autoskārdnieka amata meistars;
- A.Apsītis SIA „Auto Palete” mācību meistars-tehnologs, LAK ATB autokrāsotāja amata meistars.